

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
Asia: HE 136/2022 vp

**KIRJALLINEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE
LAIKSI SOSIAALISESTA LUOTOTUKSESTA ANNETUN LAIN
MUUTTAMISESTA**

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalisesta luototuksesta annettua lakia. Lakiesityksen mukaan sosiaalisesta luototuksesta tulisi hyvinvointialueiden lakisääteinen tehtävä ja luototusta olisi järjestettävä sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisena kuin alueella esiintyvä tarve edellyttäisi. Sosiaalisen luototuksen valtakunnallistamisen lisäksi jatkossa sosiaaliseen luototukseen voitaisiin myöntää luototuksen saaneelle vapaakuukausia ja maksuvapautuksia. Sosiaalisen luototuksen hakijalle ja saajalle annettavasta taloudellisesta neuvonnasta ja ohjauksesta säädettäisiin myös nykyistä tarkemmin.

Kuluttajaliitto kannattaa lakiesitystä lämpimästi ja sosiaalisen luototuksen valtakunnallistamiselle on kova tarve. Ylivelkaantuminen on Suomessa kasvussa ja kotitalouksille tarvitaan muita keinoja selviytyä arjen yllättävistä menoista kuin korkeakorkoiset kulutusluotot. Tässä sosiaalinen luototus voi toimia osaltaan apuna. Lakiesityksessä on myös kiinnitetty paikoitellen hienosti huomiota asiakkaiden oikeuksiin esimerkiksi vapaakuukausien osalta.

Sosiaalisesta luototuksesta tiedottaminen on tärkeää asiakkaiden oikeuksien turvaamisessa. Kuluttajaliiton tekemässä kuluttajaselvityksessä (Kuluttajaliiton Aula Researchilla teettämä tutkimus 2020, N= 1109) nousi esiin, että 73 % vastaajista ei tiennyt, tarjoaako oma kotikunta sosiaalista luototusta. Vain 8 % kyselyyn vastaajista tiesi, että oma kotikunta tarjoaa sosiaalista luototusta. On tärkeää, että ihmisille viestitään aktiivisesti sosiaalisen luototuksen mahdollisuudesta, jotta sosiaalista luototusta tarvitsevat henkilöt löytävät palvelun piiriin ja taloudelliseen syrjäytymiseen pystytään puuttumaan sosiaalisen luototuksen avulla.

Lopuksi Kuluttajaliitto haluaa muistuttaa, että on tärkeää, että ihmisten tosiasialliset mahdollisuudet saada sosiaalista luototusta yhdenvertaisesti toteutuvat jatkossa kaikkialla Suomessa. Tämä edellyttää toiminnan riittävän rahoituksen lisäksi myös sitä, että lain tultua voimaan sen toimeenpanoa seurataan aktiivisesti ja yhtenäisten lain tulkintaohjeiden tarvetta tarkastellaan.

Helsingissä 5.10.2022

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Julia Lumijärvi. OTM, HLL
Lakimies (sote)